

30.04.2010

Raport anual 2009

[Raport Anual, 2009](#) ^[1]

Sumar

După doi ani de criză economică și financiară declinul sever din activitatea mondială a făcut treptat loc relansării pe principalele piețe emergente și în unele țări avansate. Creșterea economică s-a consolidat și s-a extins pe parcursul celui de-al doilea semestru al anului 2009 datorită stabilizării vânzărilor cu amănuntul, a prețurilor produselor de bază și a comerțului mondial, precum și afirmării piețelor imobiliare. Sectorul real al economiei globale de asemenea își revine, producția industrială majorându-se la nivel global în trimestrul al treilea 2009. Inflația în țările avansate a ajuns aproape de zero în anul de referință, pe când în țările emergente aceasta a atins valoarea de 5.2 la sută. În general, țările emergente au rezistat mai bine în fața turbulențelor financiare, datorită ameliorării politicilor economice: unele dintre aceste țări profită de creșterea prețurilor materiei prime și de un set de politici economice mai solide decât în timpul crizelor precedente.

Evoluția economică a principalilor parteneri comerciali ai Republicii Moldova a fost marcată de acutizarea crizei financiare și economice mondiale, fapt ce a condus la deteriorarea condițiilor interne prin diminuarea volumului remiterilor, precum și de reducerea cererii interne față de produsele autohtone.

Produsul intern brut (PIB) al Republicii Moldova, estimat pentru anul 2009, a scăzut în termeni reali cu 6.5 la sută comparativ cu anul precedent. Pe partea ofertei, căderea PIB a fost susținută de rezultatele negative din sectorul bunurilor, în special din cel al industriei, și de diminuarea impozitelor nete pe produs și import. De asemenea, reduceri s-au înregistrat și pentru elementele de cheltuieli ale produsului intern brut, în principal pe seama reducerii semnificative a formării brute de capital și a consumului final al gospodăriilor.

În anul 2009 producția industrială a întreprinderilor de toate formele de proprietate a consemnat o scădere reală cu 22.2 la sută față de anul precedent, constituind 23266.6 mil. lei în prețuri curente.

Producția agricolă, conform estimărilor preliminare, s-a diminuat în anul 2009 în termeni reali cu 9.9 la sută față de anul precedent. Diminuarea producției agricole a fost cauzată în special de scăderea accentuată a producției vegetale, pe când producția animalieră s-a majorat față de anul precedent.

În anul 2009 în economie au fost alocate investiții în capitalul fix care reprezintă doar 65.1 la sută față de nivelul din anul 2008. Sursele principale de finanțare ale activității investiționale rămân a fi mijloacele proprii ale agenților economici și ale populației.

Salariul mediu lunar al unui angajat în economia națională în anul 2009 a constituit 2747.6 lei, majorându-se comparativ cu anul precedent atât în valoarea nominală, cât și în termeni reali cu 8.6 la sută.

În anul 2009 acumulările la venituri în bugetul de stat au constituit cu 15.1 la sută mai puțin față de volumul celor colectate în anul 2008, cheltuielile bugetului de stat fiind cu 4.5 la sută mai mari comparativ cu anul precedent. Bugetul de stat în anul 2009 s-a soldat cu un deficit în sumă de 3631.8 mil. lei.

La 31 decembrie 2009 datoria de stat externă a constituit 957.5 mil. USD, majorându-se cu 179.2 mil. USD comparativ cu nivelul de la finele anului 2008. Datoria de stat internă s-a cifrat la 5104.9 mil. lei, formată complet din valori mobiliare de stat. Din suma totală a datoriei de stat interne, datoria față de Banca Națională a Moldovei a constituit 2213.4 mil. lei.

Restrângerea activității economice asociată cu criza economică mondială care s-a răsfrânt asupra economiei naționale a condiționat reducerea considerabilă a ritmurilor de creștere a prețurilor de consum. Astfel, rata inflației anuale în luna decembrie 2009, măsurată prin indicii prețurilor de consum, a constituit 0.4 la sută comparativ cu 7.3 la sută înregistrat în luna decembrie 2008. Această diminuare s-a înscris pe un trend descrescător început în luna iunie 2008 care a continuat până în vara anului 2009.

În structura pe componente, cea mai mare creștere (cu 2.5 la sută) a fost consemnată la prețurile mărfurilor nealimentare, urmate de tarifele la serviciile prestate populației (cu 2.2 la sută), în timp ce prețurile la produsele alimentare au consemnat o reducere cu minus 3.8 la sută.

Inflația de bază anuală a înregistrat o evoluție descendentă începând cu luna aprilie 2008, constituind 2.1 la sută în luna octombrie 2009, cu o ușoară accelerare în luna decembrie 2009.

Eficiența implementării și promovării politicii monetare pe parcursul anului 2009 a avut un caracter limitat ca răspuns la criza financiară globală.

Criza financiară a sporit volatilitatea pe piețele monetară și valutară și a afectat activitățile economice. Astfel, în condițiile presiunilor inflaționiste reduse și a scăderii semnificative a activității economice, Banca Națională a Moldovei a întreprins măsuri de susținere cu lichidități a băncilor și de creditare a economiei naționale. Ca urmare, relaxarea politicii monetare a Băncii Naționale a Moldovei prin reducerea treptată pe parcursul anului 2009 a ratei de bază și a normei rezervelor obligatorii a avut drept scop orientarea ratelor dobânzilor pe piață spre scădere și extinderea de mai departe a posibilităților de creditare a sectorului real al economiei. De menționat că, pe ansamblul anului 2009 ratele dobânzilor pe piața monetară interbancară și ale valorilor mobiliare de stat au preluat ajustările descendente ale ratei dobânzii de politică monetară.

Pe parcursul anului 2009 Banca Națională a Moldovei a continuat să utilizeze în mod flexibil instrumentele de politică monetară. Caracterul divergent al pieței monetare a determinat Banca Națională a Moldovei să-și adapteze maniera de dirijare a lichidității în funcție de condițiile pieței, operând prin mai multe instrumente. Alături de cele de absorbție monetară – certificatele Băncii Naționale a Moldovei (CBN), au fost readuse pe piață, după o întrerupere de mai bine de 10 ani, tranzacțiile REPO de cumpărare a VMS.

Cursul oficial nominal al monedei naționale în raport cu dolarul SUA s-a depreciat cu 18.3 la sută, iar față de euro s-a depreciat cu 19.6 la sută. Deprecierea în cauză a fost condiționată de consecințele crizei financiare internaționale declanșate în anul 2008, când valutele principalilor parteneri comerciali ai Republicii Moldova în perioada septembrie – decembrie a anului 2008 s-au depreciat semnificativ în raport cu dolarul SUA, în special: hrivna ucraineană (cu 70.5 la sută), zlotul polonez (cu 29.6 la sută), lira turcească (cu 27.9 la sută), rubla rusească (cu 19.4 la sută), leul românesc (cu 17.7 la sută). Totodată, impactul crizei asupra evoluției ratei de schimb al leului moldovenesc nu a fost resimțit imediat în anul 2008, dar în 2009, în timp ce în alte țări din regiune situația se stabiliza, deprecierea monedelor naționale ale acestor țări era ne semnificativă.

În scopul atenuării fluctuațiilor excesive ale cursului oficial al monedei naționale în raport cu dolarul SUA BNM a intervenit pe parcursul anului 2009 pe piața valutară internă utilizând operațiuni valutare în sumă netă de minus 222.8 mil. dolari SUA, inclusiv operațiuni de cumpărare de dolari SUA - 315.9 mil. dolari SUA și operațiuni de vânzare de dolari SUA - 538.7 mil. dolari SUA.

Rezervele valutare ale statului s-au micșorat pe parcursul anului 2009 cu 192.1 mil. USD, sau cu 11.5 la sută, de la 1672.4 până la 1480.3 mil. USD, care estimativ acoperă 4.5 luni de import.

Pe parcursul anului 2009 sistemul bancar din Republica Moldova a înregistrat tendințe generale involutive, condiționate, în mare parte, de criza financiară globală și de incertitudinea prognozărilor de către agenții economici a activității lor pe

termen mediu.

La 19 iunie 2009 a fost retrasă licența de desfășurare a activităților financiare a BC „Investprivatbank” S.A., urmare a situației de insolvență a acesteia, care a fost cauzată de managementul nesatisfăcător al băncii. Acesta s-a manifestat prin concentrarea excesivă a creditelor acordate în ramura „imobil/construcții și dezvoltare”, utilizarea mijloacelor contrar destinației prevăzute în contractele de credit, stabilirea termenului de rambursare a creditelor la scadență și acordarea de credite pentru rambursarea datoriilor restante la aceiași clienți ce s-a soldat cu înrăutățirea drastică a calității portofoliului de credite. Procesul lichidării BC „Investprivatbank” S.A. este în derulare și conform situației din 31 decembrie 2009 au fost achitate toate datoriile față de persoanele fizice.

Activele totale ale sistemului bancar la finele anului 2009 au totalizat 39915.0 mil. lei, majorându-se față de perioada similară al anului precedent cu 2.2 la sută. Capitalul de gradul I a înregistrat o diminuare cu 2.4 la sută, fapt determinat de retragerea licenței BC „Investprivatbank” S.A. și de înregistrarea la unele bănci a pierderilor legate de completarea rezervelor pentru acoperirea riscurilor de credit. Obligațiunile băncilor au sporit cu 2.9 la sută față de sfârșitul anului 2008 din contul majorării altor împrumuturi. Totodată, sistemul bancar a înregistrat pierderi, iar rentabilitatea activelor și cea a capitalului acționar au avut valori negative.

De asemenea, la finele anului 2009 Banca Națională a Moldovei a publicat Strategia politicii monetare pentru 2010-2012. Această strategie de politică monetară are un caracter pe termen mediu și stabilește direcțiile prioritare de activitate ale BNM orientate spre atingerea obiectivului fundamental. Strategia, de asemenea, determină regimul politicii monetare, instrumentele monetare și modalitatea lor de aplicare, mecanismul de transmisie a politicii monetare, procesul decizional cu privire la îndeplinirea obiectivului stabilit, comunicarea și transparența politicii monetare.

La sfârșitul anului 2009 au demarat tratativele dintre Guvernul Republicii Moldova, Banca Națională a Moldovei și Fondul Monetar Internațional privind semnarea Memorandumului cu privire la Politicile Economice și Financiare (MPEF) pentru anii 2010 – 2012, care ulterior a fost aprobat de Consiliul Directorilor al FMI la 29 ianuarie 2010. Una din precondițiile semnării documentului respectiv a servit atingerea obiectivelor monetare cantitative pentru finele anului 2009, în special activele interne nete, rezervele internaționale nete și baza monetară. La finele anului 2009 Banca Națională a Moldovei a îndeplinit integral criteriile de performanță stipulate în MPEF.

În condițiile dificile ale anului 2009 Banca Națională a Moldovei a reușit să tempereze presiunile pe piața valutară și să mențină stabilitatea sistemului bancar.

See also

Tags

[Piața monetară](#) ^[2]

[Piața valutară](#) ^[3]

[Sistemul de plăți](#) ^[4]

[Politică monetară](#) ^[5]

[strategia](#) ^[6]

[supraveghere](#) ^[7]

[annual rate of inflation](#) ^[8]

Source URL:

<http://www.bnm.md/en/node/48903>

Related links:

[1] http://www.bnm.md/files/2009_ro.pdf [2] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=Piața monetară](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Piața%20monetară) [3] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=Piața valutară](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Piața%20valutară) [4] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=Sistemul de plăți](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Sistemul%20de%20plăți) [5] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=Politică monetară](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Politică%20monetară) [6] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=strategia](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=strategia) [7] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=supraveghere](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=supraveghere) [8] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=annual rate of inflation](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=annual%20rate%20of%20inflation)

